

K o n v e n c i j a

o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju

Države članice OECD in pet držav, ki niso članice, Argentina, Brazilija, Bolgarija, Čile in Slovaška republika, so 21. novembra 1997 sprejele Konvencijo o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju. Konvencija je bila podpisana v Parizu 17. decembra 1997.

Uvod

Pogodbenice so se

glede na to, da je podkupovanje razširjen pojav v mednarodnem poslovanju, trgovini in pri naložbah, kar vzbuja resno moralno in politično zaskrbljenost, spodkopava dobro upravljanje in gospodarski razvoj ter izkrivlja pogoje mednarodne konkurence;

glede na to, da so vse države odgovorne, da se borijo proti podkupovanju v mednarodnem poslovanju;

ob upoštevanju Spremenjenega priporočila o boju proti podkupovanju v mednarodnem poslovanju, ki ga je 23. maja 1997 sprejel Svet Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) pod št. C (97) 123/FINAL, ki med drugim zahteva učinkovite ukrepe za odvratanje, preprečevanje in boj proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju, in še posebej takojšnjo učinkovito in usklajeno inkriminacijo takega podkupovanja v skladu z dogovorjenimi splošnimi elementi, določenimi v omenjenem priporočilu, in načeli pristojnosti in drugimi temeljnimi pravnimi načeli posamezne države;

ob odobravanju drugih nedavnih dosežkov, ki dodatno pospešujejo mednarodno razumevanje in sodelovanje na področju boja proti podkupovanju javnih uslužbencev, in ukrepov Združenih narodov, Svetovne banke, Mednarodnega denarnega sklada, Svetovne trgovinske organizacije, Organizacije ameriških držav, Sveta Evrope in Evropske unije;

ob odobravanju prizadevanj gospodarskih družb, poslovnih organizacij in sindikatov ter drugih nevladnih organizacij v boju proti podkupovanju;

ob priznavanju vloge, ki jo imajo vlade pri preprečevanju napeljevanja k podkupninam od posameznikov in gospodarskih družb v mednarodnem poslovanju;

ob priznavanju, da za doseganje napredka na tem področju niso potrebna samo prizadevanja posamezne države, ampak tudi večstransko sodelovanje, nadziranje in spremljanje izvajanja;

ob priznavanju, da je doseganje enakovrednosti ukrepov, ki naj jih pogodbenice izvajajo, temeljni cilj in namen konvencije, kar zahteva, da se konvencija ratificira brez odstopanj, ki bi vplivala na to enakovrednost;

sporazumele, kot sledi:

1. člen – Kaznivo dejanje podkupovanja tujih javnih uslužbencev

1. Pogodbenica izvede ukrepe, ki so potrebni, da se v njenem notranjem pravu opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno, neposredno ali po posrednikih, ponujanje, obljubljanje ali dajanje nedovoljene denarne ali druge koristi tujemu javnemu uslužbencu, zanj ali za kogar koli drugega, da bi z namenom pridobitve ali ohranitve

posla ali druge neprimerne prednosti v mednarodnem poslovanju opravil uradno dejanje ali da tega dejanja ne bi opravil.

2. Pogodbenica izvede ukrepe, ki so potrebni, da v svojem notranjem pravu opredeli kot kaznivo dejanje udeležbo pri podkupovanju tujega javnega uslužbenca, vključno z napeljevanjem, pomočjo in prikrivanjem, ali odobritev takega dejanja. Poskus in dogovor za podkupovanje tujega javnega uslužbenca sta enako kazniva kot poskus in dogovor za podkupovanje javnega uslužbenca pogodbenice.

3. Kršitve, navedene v prvem in drugem odstavku, se v nadaljnjem besedilu navajajo kot "podkupovanje tujega javnega uslužbenca"

4. V tej konvenciji:

a) je "tuji javni uslužbenec" je vsaka oseba, ki ima zakonodajno, upravno ali sodno funkcijo v tuji državi in je imenovana ali izvoljena; vsaka oseba, ki opravlja javno funkcijo za tujo državo, vključno s funkcijo v javni agenciji ali javnem podjetju, in vsak uslužbenec ali predstavnik mednarodne javne organizacije;

b) "tuja država" vključuje vse ravni in dele javne uprave, od državne do lokalne;

c) "storitev ali opustitev dejanj pri opravljanju javnih dolžnosti" vključuje vsako uporabo položaja javnega uslužbenca v okviru njegovih uradnih pristojnosti ali zunaj njih.

2. člen – Odgovornost pravnih oseb

Pogodbenica v skladu s svojimi pravnimi načeli izvede ukrepe, ki so potrebni, da se določi odgovornost pravnih oseb za podkupovanje tujega javnega uslužbenca.

3. člen – Sankcije

1. Podkupovanje tujega javnega uslužbenca se kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi. Razpon kazni je primerljiv z razponom, ki se uporablja pri podkupovanju javnih uslužbencev pogodbenice in za fizične osebe vključuje odvzem prostosti, ki zadošča za učinkovito medsebojno pravno pomoč in izročitev.

2. Če pravni sistem pogodbenice ne določa odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja, pogodbenica zagotovi, da se za pravne osebe za podkupovanje tujih javnih uslužbencev uporabijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne nekazenske sankcije, vključno z denarnimi sankcijami.

3. Pogodbenica izvede ukrepe, ki so potrebni za zaseg in odvzem podkupnine in premoženjske koristi iz podkupovanja tujega javnega uslužbenca ali premoženja, ki po vrednosti ustreza vrednosti take koristi, ali za uporabo denarne sankcije, ki ima primerljiv učinek.

4. Pogodbenica za podkupovanje tujega javnega uslužbenca upošteva možnost izreka dodatnih civilnih ali upravnih sankcij.

4. člen – Pristojnost

1. Pogodbenica izvede ukrepe, ki so potrebni za vzpostavitev njene pristojnosti za podkupovanje tujega javnega uslužbenca, kadar je kaznivo dejanje storjeno v celoti ali delno na njenem ozemlju.

2. Pogodbenica, ki je pristojna za kazenski pregon svojih državljanov za kazniva dejanja, storjena v tujini, ukrene vse potrebno, da po enakih načelih vzpostavi to pristojnost tudi za podkupovanje tujega javnega uslužbenca.

3. Kadar je več pogodbenic pristojnih za domnevno kaznivo dejanje, opisano v tej konvenciji, se udeležene pogodbenice na zahtevo ene izmed njih posvetujejo, da določijo najustreznejšo pristojnost za kazenski pregon.

4. Pogodbenica preveri, ali je njena sedanja podlaga za pristojnost učinkovita v boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev, in če ni, jo ustrezno popravi.

5. člen – Pregon

Preiskovanje in kazenski pregon podkupovanja tujega javnega uslužbenca potekata po veljavnih pravilih in načelih pogodbenice. Nanju ne smejo vplivati gospodarski interes države, morebitni vpliv na odnose z drugo državo ali to, katera fizična ali pravna oseba je vpletena.

6. člen – Zastaranje

Predpis o zastaranju kaznivega dejanja podkupovanja tujega javnega uslužbenca mora omogočiti ustrezen čas za raziskavo in kazenski pregon tega kaznivega dejanja.

7. člen – Pranje denarja

Pogodbenica, ki je za izvajanje zakonodaje o pranju denarja določila, da je podkupovanje njenih javnih uslužbencev predhodno kaznivo dejanje, enako ravna tudi pri podkupovanju tujega javnega uslužbenca ne glede na kraj podkupovanja.

8. člen – Računovodstvo

1. Za učinkovit boj zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev sprejme pogodbenica ustrezne ukrepe v svojih zakonih in predpisih o vodenju poslovnih knjig in evidenc, razkrivanju računovodskih izkazov ter o računovodskih in revizijskih standardih, da prepove vzpostavljanje neevidentiranih računov, opravljanje neevidentiranih ali neustrezno preverjenih transakcij, evidentiranje neobstoječih izdatkov, vknjižbo obveznosti z nepravilno navedbo predmeta ter uporabo lažnih listin gospodarskim družbam, na katere se ti zakoni in predpisi nanašajo, in ki bi to storile z namenom podkupovanja tujih javnih uslužbencev ali prikrivanja takega podkupovanja.

2. Pogodbenica določi učinkovite, sorazmerne in odvračilne civilne, upravne ali kazenske sankcije za take opustitve in ponarejanje poslovnih knjig, evidenc, računov in računovodskih izkazov takih gospodarskih družb.

9. člen – Medsebojna pravna pomoč

1. Pogodbenica v največji možni meri v skladu s svojimi zakoni in ustreznimi meddržavnimi pogodbami in dogovori zagotavlja takojšnjo in učinkovito pravno pomoč drugi pogodbenici za kazenske preiskave in postopek, ki jih ta pogodbenica uvede za kazniva dejanja po tej konvenciji, in za nekazenski postopek po tej konvenciji, ki ga pogodbenica uvede proti pravni osebi. Zaprošena pogodbenica brez odlašanja obvesti pogodbenico prosilko o morebitnih dodatnih informacijah ali dokumentih, ki so potrebni za utemeljitev zaprosila za pomoč, in kadar je zaprosena, tudi o stanju in rešitvi zaprosila za pomoč.

2. Kadar pogodbenica pogojuje vzajemno pravno pomoč z obstojem dvojne kaznivosti, ta obstaja, če je kaznivo dejanje, glede katerega se prosi za pomoč, zajeto v tej konvenciji.

3. Pogodbenica ne sme zavrnila medsebojne pravne pomoči za kazenske zadeve po tej konvenciji z utemeljitvijo, da gre za bančno skrivnost.

10. člen – Izročitev

1. Za podkupovanje tujega javnega uslužbenca se šteje, da je to po zakonih pogodbenic in njihovih sporazumih o izročitvi vključeno med kazniva dejanja, za katera se lahko zahteva izročitev.

2. Če pogodbenica, ki pogojuje izročitev z obstojem sporazuma o izročitvi, prejme zaprosilo za izročitev od druge pogodbenice, s katero nima sporazuma o izročitvi, lahko

kot pravno osnovo za izročitev v zvezi s kaznivim dejanjem podkupovanja tujega javnega uslužbenca šteje to konvencijo.

3. Pogodbenica sprejme vse potrebne ukrepe, da zagotovi, da svoje državljane lahko izroči ali jih sama kazensko preganja za kaznivo dejanje podkupovanja tujega javnega uslužbenca. Pogodbenica, ki zavrne zaprosilo za izročitev osebe zaradi podkupovanja tujega javnega uslužbenca zgolj zato, ker je ta oseba njen državljan, predloži zadevo svojim pristojnim organom za kazenski pregon.

4. Izročitev zaradi podkupovanja tujega javnega uslužbenca mora biti v skladu s pogoji, ki so določeni v notranjem pravu in veljavnih meddržavnih pogodbah ter dogovorih vsake pogodbenice. Kadar pogodbenica pogojuje izročitev z obstojem dvojne kaznivosti, se šteje, da je pogoj izpolnjen, če je kaznivo dejanje, za katero se zahteva izročitev, zajeto v 1. členu te konvencije.

11. člen – Odgovorni organi

Za namene tretjega odstavka 4. člena o posvetovanju, 9. člena o medsebojni pravni pomoči in 10. člena o izročitvi vsaka pogodbenica obvesti generalnega sekretarja OECD o organu ali organih, ki so odgovorni za dajanje in prejemanje zaprosil in so za to pogodbenico organ za obveščanje, kar pa ne vpliva na druge dogovore med pogodbenicami.

12. člen – Spremljanje izvajanja

Pogodbenice sodelujejo pri izvajanju programa sistematičnega spremljanja in uveljavljanja izvajanja te konvencije. Če se pogodbenice soglasno ne odločijo drugače, to poteka v Delovni skupini OECD o podkupovanju v mednarodnem poslovanju in v skladu z njenimi pooblastili in nalogami ali pa v okviru in na podlagi pooblastil in nalog vsakega njenega naslednika, pogodbenice pa krijejo stroške programa v skladu s pravili, ki veljajo za ta organ.

13. člen – Podpis in pristop

1. Do začetka veljavnosti je ta konvencija na voljo za podpis članicam OECD in nečlanicam, ki so bile povabljene, da postanejo polnopravne udeleženke v Delovni skupini o podkupovanju v mednarodnem poslovanju.

2. Po začetku njene veljavnosti bo ta konvencija na voljo za pristop vsaki nepodpisnici, ki je članica OECD ali je postala polnopravna udeleženka v Delovni skupini za podkupovanje pri mednarodnem poslovanju ali v njeni naslednici. Za vsako tako nepodpisnico začne konvencija veljati šestdeseti dan po dnevu deponiranja njene listine o pristopu.

14. člen – Ratifikacija in depozitar

1. Podpisnice morajo to konvencijo sprejeti, odobriti ali ratificirati v skladu s svojo zakonodajo.

2. Listine o sprejetju, odobritvi, ratifikaciji ali pristopu se hranijo pri generalnem sekretarju OECD, ki je depozitar te konvencije.

15. člen – Začetek veljavnosti

1. Ta konvencija začne veljati šestdeseti dan po dnevu, ko je najmanj pet od desetih držav, ki imajo deset največjih izvoznih deležev in ki same predstavljajo najmanj šestdeset odstotkov združenega skupnega izvoza teh desetih držav, deponiralo svoje listine o sprejetju, odobritvi ali ratifikaciji. Za vsako pogodbenico, ki deponira svojo listino po začetku veljavnosti, začne konvencija veljati šestdeseti dan po njenem deponiranju.

2. Če po 31. decembru 1998 konvencija ne začne veljati v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko vsaka pogodbenica, ki je deponirala svojo listino o sprejetju, odobritvi ali ratifikaciji, pisno izjavi depozitarju svojo pripravljenost, da sprejme začetek veljavnosti konvencije v skladu s tem odstavkom. Za tako pogodbenico konvencija začne veljati šestdeset dan po dnevu, ko sta najmanj dve podpisnici deponirali tako izjavo. Za vsako pogodbenico, ki svojo izjavo deponira po začetku veljavnosti, konvencija začne veljati šestdeset dan po dnevu deponiranja.

16. člen – Spremembe

Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembo konvencije. Predlagana sprememba se predloži depozitarju, ki to sporoči drugim pogodbenicam najmanj šestdeset dni pred sklicem pogodbenic za obravnavo predlagane spremembe. Sprememba, ki jo pogodbenice sprejmejo soglasno ali na tak drug način, kot ga pogodbenice soglasno določijo, začne veljati šestdeset dni po deponiranju listin o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi vseh pogodbenic, ali v takih drugih okoliščinah, kot jih lahko določijo pogodbenice ob sprejemu spremembe.

17. člen – Odpoved

Pogodbenica lahko odpove konvencijo s pisnim uradnim obvestilom depozitarju. Odpoved začne veljati eno leto po dnevu prejema uradnega obvestila. Po odpovedi se sodelovanje med pogodbenicami in pogodbenico, ki je odpovedala konvencijo, nadaljuje za vsa zaprosila za pomoč ali izročitev, ki so bila dana pred začetkom veljavnosti odpovedi in se še rešujejo.

Zakon o ratifikaciji konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju je bil objavljen v: Uradni list RS, št. 1/01